

Tisková zpráva: Anticiganismus a antisemitismus online - zdroje, výzkum, vzdělávací hub

Staletí přetrvávající rasistické vnímání Židů a Romů a jeho závažné důsledky - nenávisť, násilí a sociální vyloučení – je stále aktuální společenskou hrozbou. Vyplývá to mimo jiné z analytické a srovnávací studie vypracované v rámci mezinárodního projektu Remember and ACT! (Re-ACT), který se soustřeďuje na výzkum "dávných" konceptů nenávisť a jejich moderních forem.

Projekt realizuje organizace [ROME A](#) společně s mezinárodní sítí [INACH](#), francouzskou organizací [LICRA](#) a rakouskou výzkumnou společností [SYNYO](#).

Analýza nenávisťných příspěvků na internetu, kterou pro kontinentální Evropu zpracovala Mezinárodní síť proti kybernetické nenávisti (INACH), prokázala, že existují silné vazby mezi současnými projevy nenávisť online a praktikami, které byly obvyklé i pro nacistickou propagandu.

Cílem studií, které vznikly v rámci projektu Re-Act, je vyjasnit mechanismy, které recyklují staré stereotypy, polopravdy a mýty o Romech a Židech. Vysvětlit principy, na nichž se oživují zakořeněné protiromské nebo protižidovské postoje a ukázat, jaké nové formy opakujícího se xenofobního myšlení v moderních formách existují na internetu, konkrétně na sociálních sítích.

Anticiganismus

Podle zjištění analytiků projektu je evidentní, že anticiganismus v on-line prostoru je na vzestupu.

„Pokračuje trend normalizace nenávisťných projevů proti Romům. Takové projevy dnes nešíří jen příznivci krajně pravicových uskupení, ale i „obyčejní“ lidé nebo politici stran hlavního proudu,“ uvádí Jitka Votavová a Selma Muhič Dizdarevič, autorky studií věnujících se anticiganismu.

„Jako nástroje k šíření nenávisť jsou využívány vymyšlené zprávy, hoaxy a manipulace. Objevuje se i trend tzv. humorného rasismu, zejména pro mladé se tak vytváří atraktivní koktejl ironie, výsměchu a ponížení,“ přibližují autorky.

Pokračuje i trend relativizace nebo přímo popírání historických faktů týkajících se genocidy Romů za 2. světové války.

Projekt Re-ACT je financován z programu Evropské unie The Rights, Equality and Citizenship Programme (REC 2014-2020). Podpora Evropské komise pro vypracování této tiskové zprávy nepředstavuje souhlas s obsahem, který odráží pouze názory autorů, a Komise nenesou odpovědnost za jakékoli použití zde uvedených informací.

„Velmi často se objevují tvrzení, že existuje zvláštní „romská kriminalita“ nebo že jsou Romové zvýhodňováni vůči ostatním obyvatelům,“ uvádí studie. Příkladem je třeba hoax o léčích zdarma nebo o vyšších sociálních dávkách pro Romy.

Protiromské postoje podle autorky studie tvoří tzv. „sdílenou mainstreamovou identitu“ a slouží jako „hromosvod“ pro sociální problémy.

Antisemitismus

Antisemitismus je v současné době na vzestupu. Objevuje se jak online, tak v každodenním životě napříč všemi evropskými zeměmi.

Během pandemie Covid-19 se na sociálních sítích například objevovalo mnoho konspiračních teorií o tom, že za šíření viru jsou odpovědní právě Židé.

I antisemitské nenávistné projevy v online prostředí jsou odrazem po staletí zažitých stereotypů, stigmatizace, diskriminace a násilí.

Jak studie uvádí, je složité odhadnout, kolik nenávistného protižidovského obsahu na internetu koluje. Sociální média, blogy a online platformy však bezesporu k šíření a podpoře násilných a nebezpečných antisemitských mýtů, konspiračních teorií a nenávistných projevů velkou mírou přispívají. Téměř všechny významné události mohou potenciálně vést k šíření antisemitskému obsahu online.

Proto je podle autorů analýzy klíčové řešit antisemitismus prostřednictvím společné strategie založené na vzdělávání, přijetí nadnárodních pravidel a definice. Tím, kdo se řešením těchto nenávistných obsahů a jejich oznamováním zabývá, je v první řadě občanská společnost ve spolupráci s mainstreamovými platformami a vnitrostátními i evropskými orgány.

Projekt Re-ACT

Smyslem projektu Re-ACT je na základě důkladné analýzy rozšířit povědomí o tom, v čem nenávistné projevy a praktiky v online prostoru spočívají, kdo a proč se jich dopouští a jak se jim účinně bránit.

Klíčovou součástí projektu je sdílení znalostí a zkušeností. Vzhledem k tomu, že přímých pamětníků hrůz holokaustu ubývá a naopak přibývá těch, kteří dopady nacistické ideologie zpochybňují, jsou takové aktivity stále potřebnější.

V rámci projektu Re-ACT vznikne také virtuální vzdělávací "hub", centrum pro sdílení vzdělávacích a metodických materiálů, ve kterém bude zájemcům z řad profesionálů (učitelé, pracovníci s mládeží, zástupci občanské společnosti, politici) stejně jako široké veřejnosti

Projekt Re-ACT je financován z programu Evropské unie The Rights, Equality and Citizenship Programme (REC 2014-2020). Podpora Evropské komise pro vypracování této tiskové zprávy nepředstavuje souhlas s obsahem, který odráží pouze názory autorů, a Komise nenesou odpovědnost za jakékoli použití zde uvedených informací.

k dispozici aktuální a ověřené informace a doporučení pro oblast prevence online nenávisti vůči Židům, Romům a dalším marginalizovaným skupinám.

Pro více informací kontaktujte: Selma Muhič, selma.inach@gmail.com

Další informace o tomto projektu naleznete na webu <https://react.inach.net/>

Studie ke stažení:

- [Comparative report on the phenomena of online antisemitism \(2020/09\)](#)
- [Comparative report on the phenomena of online antigypsyism \(2020/09\)](#)
- [Analytical paper on debunking online antisemitism \(2020/09\)](#)
- [Analytical paper on debunking online antigypsyism \(2020/09\)](#)

